

Motion till riksdagen 2009/10: MJ284

av **Per Svedberg och Sinikka Bohlin (s)**

Fäbodbrukets utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör bildas en samverkansgrupp mellan berörda myndigheter för att skapa en helhetssyn på fäbodbruket från staten sida.

Motivering

Fäboddar fanns ursprungligen i större delen av mellersta och nordligaste Sverige. Kärnområdet utgjordes av Värmland, Dalarna, Härjedalen, Medelpad och Ångermanland. För inte så länge sedan var fäbodarna en viktig förutsättning för överlevnaden i stora delar av vårt land. För hundra år sedan ingick 20 000 fäboddar i landet som väsentliga delar av levande jordbruksföretag. Vid en ny inventering 1980 beräknade man beroendet av fäboddar till cirka 200 företag i hela landet. I Jordbruksverkets andra utvärdering av miljö kvalitetsmålet "Ett rikt odlingslandskap" framhålls att endast ett fåtal av dagens fäboddar på ett tydligt sätt speglar det förindustriella samhällets fäboddrift. Verket anser det angeläget att uppmuntra till traditionellt bruk. Myndigheten föreslår att mängden fäboddar i bruk inte får understiga 230. Antalet överensstämmer med antalet fäboddar som har åtagande för miljöersättning. Vid en inventering 1990 fanns endast 139 fäboddar kvar i drift.

Bevarandet och utvecklingen av fäbodmiljöerna måste ses som en särskild fråga som inte ska blandas samman med vanligt svenskt jordbruk. Detta överensstämmer också med intentionerna i konventionen om biologisk mångfald och innehållet i dess artikel 8 j. Inom dagens fäbodområde, Gävleborgs län, Kopparbergs län, Jämtlands län, Värmlands län, Västernorrlands län, är bevarandet av fäboddrift en angelägen fråga för natur- och kulturmiljövården. Denna spillra av det svenska kulturarvet är nu i en position så nära det fullständiga försvinnandet att särskilda åtgärder är motiverade. Fäbodbruket ställs

Fel! Okänt namn på

idag inför många problem, vilka både handlar om ekonomi och om regler av olika slag.

De svenska fäbodarna är viktiga för att upprätthålla ett unikt odlingslandskap med starka regionala särdrag, och de representerar en viktig kulturbärande tradition. Fäbodarna är viktiga från miljösynpunkt då de slår vakt om våra naturliga betesmarker och inte minst är en förutsättning för skogens unika betesbiotoper. Det är en nationell angelägenhet att bevara möjligheterna till fäbodbruk i traditionell form. Den mångåriga betes- och slåtterhävden har format en unik biologisk mångfald där utrotningshotade lantrasdjur ingår som en viktig komponent. Miljöerna är ett fint svenskt bidrag till det internationella kulturarvet. Bevarandet är emellertid nödvändigt inte enbart av antikvariska eller agrarhistoriska skäl. Minst lika viktigt är att ha referensområden vid uppbyggnaden av ett långsiktigt hållbart jordbruk. Ett bevarat fäbodbruk är en möjlighet till utveckling av landsbygden och till att finna vägar till ett lågenergijordbruk.

Med detta som bakgrund är det naturliga att det bildas en samverkansgrupp mellan berörda myndigheter för att skapa en helhetssyn på fäbodbruket från staten sida.

Stockholm den 1 oktober 2009

Per Svedberg (s)

Sinikka Bohlin (s)